

interesantă și valoroasă cartea este "dosarul" spectacolului **Revizorul** în regia lui Lucian Pintilie, interzis în stagiunea 1972-1973, după trei reprezentații. (Dosarul a apărut în revista "Teatrul azi" nr. 1/1990.) Această "querelle des chefs" (mai puțin cunoscută tinerilor care se formează astăzi în școala de specialitate) a influențat atât evoluția creatorilor, cât și a teatrului (considerat în perioada cu pricina cel mai bun din capitală). Ei i-au urmat prestigioase și regretabile exiluri (Liviu Ciulei, Lucian Pintilie, Miruna și Radu Boruzescu). Lista spectacolelor montate la "Bulandra" se regăsește în volum, reprezentând un folositor instrument de lucru.

Mirona Hărăbör

Un tratament

Un foarte elegant volum, conținând "oginda ilustrată a stagiunilor teatrale 1995/1996, 1996/1997", lista tuturor teatrelor din România (cu adresa și directorul aflat în funcțiune în momentul editării), inventarul festivalurilor și fundațiilor teatrale, date despre dreptul de autor (cam bizar plasate aici, dar utile oricum) și o prezentare-reclamă a UNITER – iată, descris pe scurt, **Anuarul teatrului românesc**, publicat de Unitext cu sprijinul Ministerului Culturii. Cum zice concisul "Argument" al edito-

rilor, "cine va dori să vadă ce s-a întâmplat în teatrul românesc într-o stagiune, poate face acum acest lucru"; așa este, și de o asemenea publicație era de mult nevoie. La o răsfoire fie și foarte grăbită a tomului începi însă să te întrebi *ce și cum* se vede în această oglindă, din moment ce nu există, practic, pagină în care să nu întâlnești cel puțin un nume greșit. Greșelile merg de la "simpla" omitere a diacriticelor (actorul *Lică* Gherghilescu de la Constanța devenind aici... actrița *Lica* Gherghilescu – și nu în mod accidental, ci cu sistemă !) și până la "complexa" atribuire greșită a câte unui spectacol (regia montării cu **Maria Callas**, de la "Nottara", ar aparține, astfel, nu lui Radu Gabrea, ci lui... Radu Gabriel !). Pentru edificarea cititorului, mai enumăr, la întâmplare: Mihai Vlădescu în loc de Mihai Mădescu, Iulian Băltărețu în loc de Iulian Băltărescu, Lică Rusescu în loc de Sică Rusescu, cu mențiunea că m-am limitat la artiști trăitori și lucrători în teatre bucureștene, prin urmare cunoscuți nu numai de specialiști, ci și de numeroși profani; despre numărul și felurimea greșelilor care apar în cazul teatrelor din provincie nici nu mai pomenesc – ele sunt cu zecile. Pare-se că editorii au avut de înfruntat numeroase dificultăți, dintre care recepționarea de la diverse teatre a unor faxuri greu descifrabile nu e cea mai mică. Totuși, fiind vorba despre o lucrare cu caracter *documentar*, scuzele de acest gen nu prea funcționează și, oricum, nu țin de cald. Același caracter documentar – științific, care va să zică – face greu de înțeles, de pildă, omiterea din capitolul "Teatrul și fundațiile culturale" a Fundației "Teatrul XXI", cu sprijinul căreia se acordă anual Premiile Criticii (botezate, de altfel, în cuprinsul volumului, în fel și chip...) și care organizează colocvii, dezbateri etc. pe teme teatrale la zi. E drept, o notă de subsol informează că lista aces-

tor instituții provine de la Direcția de specialitate (!?) din Ministerul Culturii. Precizarea e relevantă pentru interesul pe care îl arată ministerul în chestie față de ceea ce se întâmplă în viața teatrului românesc. "Scena noastră teatrală merită un tratament mai bun" zic și eu, o dată cu editorii Anuarului.

Alice Georgescu

Ceea ce supraviețuiește în timp

Deși pare că s-a încheiat o dată cu ultimele aplauze, viața unui spectacol continuă cu intrarea sa în istorie.

Rostul **Monografiei unui eveniment teatral (Titus Andronicus)** de William Shakespeare în regia lui Silviu Purcărete, la Teatrul Național din Craiova, 1992) apărută la editura craioveană Aius este tocmai acela de a reface drumul dinspre culise către public. În „Argumentul” editorului Patrel Berceanu suntem preveniți că genul se adresează în special oamenilor de teatru, ca „instrument de studiu”. Scopul cărții este de a feri publicul de lacunele de documentare și informare. Un avertisment ar fi că nu avem în față un „model”, o oglindă a spectacolului, ci doar reconstituirea sa parțială. Cine nu știa deja are ocazia să afle că montarea a fost „premiera absolută” a piesei în România (premiera pe țară !) și că Purcărete a re-creat textul – din rațiuni artistice – reducându-l la jumătate, schimbând structura, actualizând topica etc. Noul scenariu e publicat aici; i se dă și cititorului șansa de a cântări intervențiile „foarfecii poetice”. De altfel, palmaresul (zece premii naționale, două premii internaționale, teispzece turnee și participări în străinătate) convinge că „jocul” cu textul nu a fost o simplă glumă.

Editorul introduce două interviuri cu regizorul, în care sunt motivate alegerea ca gazdă

ANUARUL TEATRULUI ROMÂNESC

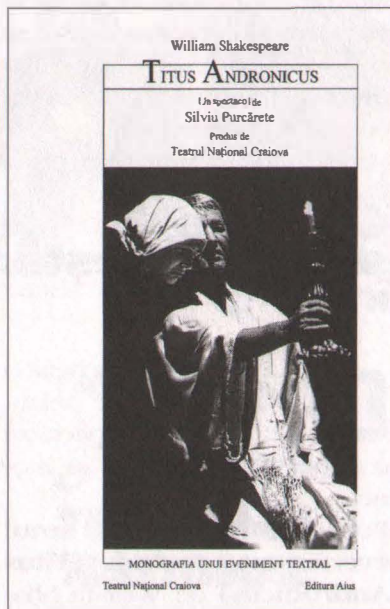
STAGIUNILE
1995/1996
1996/1997

UNITER

UNITEXT

CARTE
 pentru spectacol a Teatrului Național din Craiova și atracția regizorului spre „imagini predominant vizuale”; apare și celebra replică a lui Purcărete

potrivit căreia **Titus Andronicus** e un „exercițiu de stil al suferinței”.

Dar, dacă se observă ceva cu precădere frapant în monografie, este fără nici o ezitare „spectacolul criticii”. Exegezele sau fragmentele reprezentative

de articole constituie împreună un imens semn de exclamație. Publicate succesiv, impactul e dat de alăturarea lor. Mai ales la o montare de amploare receptarea critică e încântător de neputincioasă în a se obiectiva. (Sau, cum spune un ziarist canadian, „nu e ușor să șochezi la momentul potrivit un critic teatral”).

E adevărat că presa românească, obișnuită într-o măsură cu îndrăznelile lui Purcărete, judecă spectacolul mai lucid decât cea occidentală, dar într-un stil impropriu ei: febril, pe alocuri de un impresionism greu de stăpânit. Remarcă frecvent cruzimea decantată și convertită și faptul că nimic nu se situează între limitele fireshului. Presa străină este cu atât mai contrariantă. Epitetele sunt duse la extreme. Se ajunge până la formularea originală: „mezелărie umană foarte fină”. Nemulțumiții sunt puțini și timizi. Pe români îi deranjează ideea de teatru de export; în schimb acei conservatori de dincolo de graniță se scandalizează la violența ce

atinge apogeul. Mai mult decât interviurile cu Purcărete, fotografiile din spectacol și chiar decât palmaresul, reacțiile de mai sus confirmă gloria nestinsă și unică a lui **Titus Andronicus**. Foștii spectatori ai săi recunosc astfel nu o legendă, ci realitatea pură. Viitorii istorici sunt feriți de a reface spectacolul „din fărâme”, intrate în folclorul de specialitate.

Având în vedere ecoul lui Titus, aspectul și conținutul monografiei sunt destul de sărace. Poate că în locul publicării scenariului ar fi fost mai potrivită o comentare a lui, ori înlocuirea cu caietul de regie. Simțeam nevoia unei analize mai amănunțite (din ce găsim între cele două coperte, nu e foarte limpede în ce a constat montarea). Pe de altă parte, s-ar fi cerut un format ceva mai aerisit al cărții, un corp de literă mai lizibil și fotografii color. Ele ar fi sporit expresivitatea materialului, asigurând spectacolului o carte de vizită reprezentativă.

Mirona Hărăbör

Sma — moartea unui artist —

Coca Andronescu

A fost cetățean de onoare
 în țara comediei,
 unde a trăit cu o grație firească
 și de unde s-a expatriat discret, când n-a mai fost,
 pentru ea, nimic de răș.

Coca Andronescu s-a potrivit de la început
 la Teatrul Național:
 stilul ei de joc combina într-o sinteză organică
 eleganța și demnitatea tradiției cu modernitatea rafinată
 a hiperbolei grotești.

A posedat un secret, care pare, doar,
 la îndemâna tuturor: cel al candorii scenice.
 Intra în situație fără să facă cu ochiul,
 convingerea și energia cu care înota năștea fluxul de simpatie necesar comunicării vesele.

Era inteligentă ca Mirandolina lui Goldoni și proastă ca
 Tanța lui Băieșu, într-un mod comparabil prin rețetele talentului ei. Diminutivul Coca i s-a potrivit tot timpul cât a fost
 pe scenă și n-a rămas pe scenă
 după ce nu i s-ar mai fi potrivit.

De câțva timp tot vorbeam în redacție că ar fi bine să-i
 luăm un interviu.

Nu prea știam unde s-o găsim. Acum știm.

Magdalena Boiangiu

